

ÜYELERDEN HABERLER



Prof.Dr. Ekrem Kadri Unat'ı (1914-1998) kaybettik

Türk Bilim Tarihi Kurumu'nun kurucu üyesi, Türk mikrobiyolojisinin ve tıp tarihinin mümtaz hocası Prof.Dr. Ekrem Kadri Unat'ı 13 Nisan 1998 tarihinde kaybettik.

19 Ağustos 1914 tarihinde Ankara'da doğan Ekrem Kadri Unat, 1931'de İstanbul Tıp Fakültesine girmiş; 1937 yılında da doktor olarak mezun olmuştur. Kasım 1938'de İstanbul Üniversitesi mikrobiyoloji, Parazitoloji ve Salgınlar Bilgisi Enstitüsüne asistan olarak atanmış, 1942 yılında da doçent ünvanını alarak adı geçen enstitüye doçent olarak tayin edilmiştir.

İlk askerliğini Mardin'de, ikinci askerliğini Gümüşsuyu Askeri Hastanesinde yapmış ve bu dönemleri, hekimlik hayatında bulaşıcı hastalıkları en iyi öğrendiği dönem olarak değerlendirmiştir. İstanbul Belediyesi Darülaceze Dahiliye Mütahasısı vekili olarak ek görevini yaptığı sıralarda da insanların sefaletini öğrendiğini belirten Ekrem Kadri Unat, yaşamının her döneminden tecrübe edinmesini bilmıştır.



1946-1949 yılları arasında yeni bilgiler öğrenmek ve yeni metodlar geliştirmek amacıyla İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderilen Ekrem Kadri Unat, üç yıl içerisinde değişik sağlık kurumu ve laboratuvarlarında incelemelerde bulunmuş, kurslara katılmıştır. Duke Üniversitesinden Tıbbi Mikoloji Sertifikasını, Johns Hopkins Üniversitesi Hijyen ve Halk Sağlığı Okulundan da Master of Public Health ünvanını almıştır.

İstanbul Üniversitesi Senatosunca 1958'de verilen kararla Parazitoloji dahi, "Mikrobiyoloji, Parazitoloji ve Salgınlar Bilgisi Enstitüsü"nden ayrılarak bağımsız hale getirilmiş ve gerekli düzenlemelerden sonra Ekrem Kadri Unat, bu kürsünün profesörü ve yöneticisi olmuştur.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesinin kuruluşu ile ilgili çeşitli komisyonlarda görev alan ve bu fakültenin kurulmasından önceki dönemde senato üyesi olan Prof.Dr. Ekrem Kadri Unat, 1967'de faaliyete geçen Cerrahpaşa Tıp Fakültesinin Mikrobiyoloji, Tropikal Hastalıklar ve Parazitoloji Kürsüsünü kurmuştur. 1976'da bu kürsü Mikrobiyoloji Anabilim Dalı adını almıştır. Prof. Dr. Ekrem Kadri Unat, emekli olduğu 31 Ağustos 1983 tarihine kadar bu anabilim dalının başkanlığını yapmıştır. Emekliliğinden sonra, 1992 yılına kadar anabilim dalındaki derslerine ve çalışmalarına, sözleşmeli öğretim üyesi olarak devam etmiştir.

1984-1990 yılları arasında Türk Tıp Tarihi Kurumunun Başkanlığını yapan Prof. Dr. Ekrem Kadri Unat, tıp tarihi konusunda da değerli araştırmalar yapmış ve çevresindeki kişileri de bu konuda çalışmalarını için teşvik etmiştir.

Tarihi gerçekleri ortaya çıkarma hedefiyle tıp tarihi çalışmalarına yönelen Ekrem Kadri Unat, özellikle Osmanlı dönemi tıbbı ile ilgili çok sayıda kitap ve makale yazmıştır. Bunların arasında; *Osmanlı İmparatorluğunda Mikrobiyoloji Tarihçesi* (1970) adlı bir makale, *Türkçe Tıp Terimleri* (1965), *Osmanlı İmparatorluğunda Tıp Zoolojisi ve Parazitoloji* (1970), *Osmanlı İmparatorluğunda Bakteriyoloji ve Viroloji* (1970), *Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Elli Yılında Tıp Parazitolojisi* (1973)

halk sağlığının yeniden yazılması 1780-1850" Wellcome Enstitüsü Manchester Biriminin direktörü olan Dr. John V. Pickstone'un yazdığı bu bölümün alt başlıkları ile İngiltere'de halk sağlığına yaklaşım, 18. yy. sonunda "ateş" kavramı ele alınmış. Kitabın ilerleyen bölümlerinde 19. yüzyılda belli coğrafyalara özelleşmiş bir yaklaşım benimsenmiş. Bunlar ise; Prof. Richard J. Evans'ın hazırladığı, "Salgınlar ve devrimler: 19. yy. Avrupasında kole-
ra", Texas Üniversitesi Amerikan araştırmaları bölümünde öğretim üyesi olan Prof. Alfred W. Crosby tarafından yazılan "Hawaii'nin nüfusunun azaltılmasına bir model olarak Amerikan yerlileri deneyimi"; Cambridge Üniversitesinden Rajnarayan Chandavakar tarafından yazılan "Hindistan'da veba paniği ve salgın politikaları", Oxford Üniversitesi'nden Prof. Terence Ranger tarafından yazılan "İnsan ve kötü ruh hastalıkları: Doğu ve Güney Afrika'da peygamberce yaklaşımlar", Oxford Üniversitesi Commonwealth Araştırmaları bölümü Okutmalarından Megan Vaughan'ın yazdığı "Koloniler döneminde orta ve doğu Afrika'da sifilis: salgının sosyal yapısı", ve son olarak da Virginia Berridge tarafından hazırlanan "İngiltere'de AIDS'in ilk yılları 1981-1986: Tarih boyutu". Kitabın, genel olarak konusunda uzman araştırmacılar tarafından zengin özgün kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmış, tıp tarihi alanına, konusunda önemli katkılar getiren bir eser olduğu söylenebilir.

Doç. Dr. Şefik GÖRKEY

KAYBETTİKLERİMİZ

PROF. DR. EKREM KADRİ UNAT (1914 - 1998)

Uzm. Gülten DİNÇ



içinde yaşadığı bizim için bilinmezlerle dolu bir dönemin tanığı ve hafızası idi. Pekçok konuda ilk başvuru kaynağımız olarak ne yapmamız, aradığımız bilgiyi nerede bulabileceğimiz konularında bizi bilgilendirir ve yönlendirirdi.

Ona danıştığı-

13 Nisan 1998'de kaybettiğimiz hocamız Prof. Dr. Ekrem Kadri Unat Mikrobiyoloji alanında büyük hizmetlerinin ötesinde ülkemiz Tıp Tarihinin de duayenlerinden biri idi. Hocamız 84 yaşında aktif çalışma hayatını sürdürürken aramızdan ayrıldı. Kendisi ile son kez ölümünden bir ay önce, 16-18 Mart 1998 tarihlerinde birlikte olmuştuk. Kongrede, hem titizlikle hazırlanmasına tanık olduğumuz bildirisini sunmuş, hem de birçok bildiri üzerine yaptığı aktif katkılarla katılımcıları bilgilendirerek tıp tarihi konularına nasıl yaklaşılmaması ve bilgilerin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konularında bir kez daha dersler vermişti. Prof. Dr. E. K. Unat

mız tüm konular üzerine bıkmadan araştırmalar yapar, o konuda soru işaretleri kalmaması için elinden gelen tüm çabayı harcardı. Ölümüyle, ülkemiz tıp tarihi alanında yeri doldurulamayacak bir boşluk bırakan hocamızı dergimizin bundan sonraki sayısını kendisine ithaf ederek daha geniş olarak anmaya çalışacağız.

Prof. Dr. E. K. Unat 1914'de Ankara'da doğdu. İlk öğrenimini 1925'te İstanbul Şark İdadisi'nde, orta öğrenimini 1931'de Kabataş Erkek Lisesi'nde tamamladı. Aynı yıl İstanbul Tıp Fakültesi'ne girdi ve 1937'de mezun oldu. Askerliğini yaptıktan sonra 1938'de Mik-